

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa C. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko M. T.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 stycznia 2017 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 16 lipca 2015 r., sygn. akt III APa 15/15,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - kasy Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz adwokata W. B. K. kwotę 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt), powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2015 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił częściowo, zaskarżony przez powoda C. S.A. z siedzibą w W., wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 stycznia 2015 r. i zasądził od pozwanego M. T. na rzecz powoda kwotę 66.066,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 października 2013 r. do dnia zapłaty; w pozostałej części apelację oddalił i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny częściowo podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, zwłaszcza w kontekście rodzaju wykonywanych przez pozwanego obowiązków i przyjęcia na siebie odpowiedzialności materialnej. Zaakceptował także ustalenia dotyczące braku kontroli i nadzoru ze strony bezpośrednich przełożonych oraz faktu przekraczania przez pozwanego limitu pogotowia kasowego. Zauważył jednak, że nie doszło do zmiany rodzaju pracy w lipcu 2013 r. Nadto pozwany miał świadomość powstałej szkody, gdyż w dniu 25 września 2013 r. był obecny podczas kontroli kasy i podpisał protokół sporządzony w tym dniu, co zresztą potwierdził w treści maila wysłanego w dniu 25.09.2013 r. Sąd Apelacyjny nie podzielił stwierdzenia, że pozwany od dnia 20 września 2013 r. przebywał na urlopie wypoczynkowym.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny stwierdził istnienie przesłanek z art. 124 § 1 pkt 1 i 2 k.p., jak też doszedł do przekonania, że pozwany nie wykazał okoliczności wymienionych w art. 124 § 3 k.p., a mianowicie, iż szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych albo wskutek niezapewnienia mu przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia. Ważąc jednak wszelkie okoliczności sprawy uznał, że z mocy art. 127 k.p. i art. 117 § 1 k.p. pracownik może uwolnić się częściowo od odpowiedzialności materialnej, jeżeli uchybienia organizacyjne po stronie pracodawcy miały wpływ na powstanie szkody. W ten sposób Sąd Apelacyjny uznał za zasadne, że strona powodowa w 50% przyczyniła się do powstania szkody. Z tych względów częściowo zmienił zaskarżony wyrok z mocy art. 386 § 1 k.p.c., a w pozostałej części apelację oddalił z mocy art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego złożył pełnomocnik powoda, zaskarżając wyrok w części, tj. w pkt I, II, III i V, wskazując jednocześnie na naruszenie:

- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c., art. 382 k.p.c. i art. 233 k.p.c. przez pominięcie części materiału dowodowego i wydanie wyroku bez uwzględnienia pozostałych wyników postępowania dowodowego;

- art. 124 § 3 w związku z art. 117 § 1 k.p. przez ich niewłaściwe zastosowanie.

W skardze został zawarty wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania. Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się, jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, z przesłankami rozważanymi przez ten Sąd podczas tzw. "przedsądu", a więc na posiedzeniu, którego przedmiotem jest przyjęcie lub odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przesłanki te określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania, a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania winno zatem koncentrować się na wykazaniu istnienia takiej przesłanki, przy czym treść tego uzasadnienia nie może być dowolna, bo konieczne jest oparcie jej na argumentacji jurydycznej.

W sprawie nastąpiło formalne wyodrębnienie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Jednak w istocie wniosek sprowadza się do powtórzenia zarzutów, które sformułowano w podstawach skargi. Powtórzenie zarzutów sformułowanych w podstawach skargi nie może zaś wywołać żadnego skutku nie tylko dlatego, że podstawy skargi nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, ale również z tego względu, iż rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku "przedsądu". Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wywodu prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest

usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie jest zatem wystarczające twierdzenie skarżącej, że tak jest, ani zarzucenie - jak czyni to skarżąca dla wykazania oczywistości wniesionej skargi - naruszenia przepisów postępowania w taki sam sposób, jak wykazano w podstawie skargi. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika bowiem konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne "na pierwszy rzut oka" i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać "oczywistość skargi kasacyjnej" przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, LEX nr 560541; z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, LEX nr 898318; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać w przedmiotowym postępowaniu.

Oczywistości skargi jej autor poszukuje dubeltowo, tj. w przepisach prawa procesowego oraz prawa materialnego. W pierwszym zakresie uważa, że doszło do oczywistego naruszenia prawa przez niedopełnienie obowiązków wynikających z art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. i art. 233 k.p.c. Wymienione podstawy prawne, a tylko te podlegają ocenie, nie potwierdzają stanowiska kasatora. Uzasadnienie Sądu odwoławczego jest

sporządzone w sposób pozwalający odtworzyć tok rozumowania. Natomiast z faktu, że kierunek rozumowania Sądu nie konweniuje stanowisku powoda nie otwiera dalszego dyskursu prawnego w kontekście oczywistego naruszenia prawa procesowego. Prawo do odmiennej oceny dowodów wiąże się z określonym luzem decyzyjnym, którego granice wyznaczają zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Oczywiście wszechstronne rozważenie materiału dowodowego, co jest przecież obowiązkiem Sądu drugiej instancji, nie oznacza poruszania się w tożsamej sferze dowodzenia, jak Sąd pierwszej instancji. Rzecz w tym, by w razie odmiennej oceny tego materiału, dać zewnętrzny wyraz przyczynom takiego stanu rzeczy. Taki komponent jest zawarty w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia, a ocena jego poprawności na obecnym etapie badania nie jest poddana kontroli. Dalsze rozważania uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zmierzają do zanegowania okoliczności faktycznych (zeznania świadków, przekroczenie art. 233 § 1 k.p.c.), czemu z kolei sprzeciwia się art. 398³ § 3 k.p.c.

Skarżący nie zdołał także przekonać Sądu Najwyższego w płaszczyźnie oczywistego naruszenia prawa materialnego. Źródłem tych wątpliwości jest art. 124 k.p. (wobec pozwanego nie może być stosowany reżim tego rodzaju odpowiedzialności) oraz art. 117 k.p. (pozwany nie ponosi odpowiedzialności w zakresie w jakim pracodawca lub inna osoba przyczyniła się do powstania szkody). Argumentacja Sądu drugiej instancji w przedmiocie oceny zachowań pozwanego przez pryzmat art. 124 k.p. i art. 117 k.p. nie ma cech wykładni prawa, lecz polega na ocenie prawnej ustalonych faktów, należy więc do sfery jego stosowania. Przedstawiony w skardze kasacyjnej - jako przyczyna jej wniesienia - problem nie mieści się w płaszczyźnie oczywistego naruszenia prawa, a odnosi się wyłącznie do oceny stanu faktycznego sprawy, który - jak wynika z art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c. – nie stanowi przedmiotu kontroli kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2014 r., I UK 91/14, Legalis nr 1450622). Z tych względów skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz.

1999) w związku § 6 pkt 5 oraz § 12 ust. 1 pkt 2 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U z 2013 r., poz. 461).